

ANALYSIS OF THE SPECIFIC FEATURES OF DENTAL TREATMENT FOR OLDER ADULTS

Mansurova Ferangiz Madamin qizi

Student in the Dentistry Program, Bukhara State Medical Institute

KEKSA YOSHDAGI AHOLI UCHUN STOMATOLOGIK DAVOLASH XUSUSIYATLARI TAHLILI

Mansurova Ferangiz Madamin qizi

Buxoro davlat tibbiyot institute Stomatologiya yo`nalishi talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada keksa yoshdagi odamlarda stomatologik davolash samaradorligi, stomatologik kasalliklarning tarqalishi bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlarning qisqa tahlili, stomatologik kasalliklarning ortib borishi bir qancha omillar haqida ma'lumotlar berilgan.

Kalit so'zlar: Premedikatsiya, parodont to'qimalar, stomatologik patologiya, distrofik o'zgarishlar, gerontologik o'zgarishlar, rehabilitatsiya, ijtimoiy faollik.

Аннотация: В данной статье представлена информация об эффективности стоматологического лечения у пожилых людей, краткий анализ исследований распространенности стоматологических заболеваний, а также несколько факторов, способствующих увеличению числа стоматологических заболеваний.

Ключевые слова: Премедикация, пародонтальные ткани, стоматологическая патология, дистрофические изменения, геронтологические изменения, реабилитация, социальная активность.

Abstract: This article provides a brief analysis of research on the prevalence of dental diseases and the efficacy of dental treatment in the elderly, along with information regarding various factors contributing to the increasing incidence of such conditions.

Keywords: Premedication, periodontal tissues, dental pathology, dystrophic changes, gerontological changes, rehabilitation, social activity.

Kirish. Stomatolog shifokori mahalliy og'riqsizlantirish va sedatsiya usullarini tanlashda bemorning somatik kasalliklari va yoshga xos psixik o'ziga xosliklarini hisobga olishi kerak. Anamnezni sinchkovlik bilan yig'andan so'ng, davolash va

anesteziya qo'llash bilan bog'liq xavf omillarini aniqlash, kliniko-fiziologik ko'rsatkichlar asosida bemorning funksional holatini baholash va zarurat tug'ilganda, uning davolovchi shifokori bilan maslahatlashish muhimdir.

Kariyesni tashxislash, davolash va profilaktikasi. Ushbu bemorlar guruhida kariyesning klinik namoyon bo'lishi o'ziga xos bo'lgani sababli, uni tashxislash, davolash va oldini olishda maxsus yondashuv talab etiladi. Shuningdek, premedikatsiya, kariyes o'chog'ini operativ ishlov berish, plombalash materiali va dori vositalarini tanlashda ham o'ziga xos yondashuv zarur.

Keksa bemorlar uchun anesteziya pasaytirilgan dozadagi anestetiklar va kamroq adrenalin miqdorida amalga oshirilishi kerak. Adrenalin va vazokonstriktorlar (mepivakain guruhi, masalan, Mepivastezin, Scandonest) saqlamagan anestetiklarni qo'llash tavsiya etiladi. MigStress kabi retseptsiz sotiladigan dorilar qo'llanilishi mumkin.

Endodontik davolash xususiyatlari. Tish bo'shlig'ining obliteratedsiyasi (torayishi) tufayli ildiz kanallari qiyin o'tkaziladi, shuning uchun devital pulpa ekstirpasiyasi va ildiz kanallarini kechiktirilgan plombalash afzal ko'riladi.

Ildiz kanallarini mashina usuli bilan ishlov berishda oraliq o'lchamdagi instrumentlardan voz kechish tavsiya etiladi, ayniqsa keng va to'g'ri kanallarda. Endodontik davolashdan keyin tishlarning harakatchanligini tiklash uchun gidroksikuprat depoforezi qo'llanilishi tavsiya etiladi.

Asosiy qism. Keksalarda tiklanish jarayonining sekinligi va immunomodulyatorlar qo'llash. Yoshi kattalarda regeneratsiya jarayoni sekinlashgani uchun an'anaviy dorilar yetarli darajada samarali emas. Shu sababli antiseptiklar bilan birgalikda immunomodulyator 5% sikloferon linimentidan foydalanish tavsiya etiladi, bu esa uzoq muddatli remissiyani ta'minlaydi.

Old tishlarni restavratsiya qilish va plombalash materiallarini tanlash. Old tishlarni restavratsiya qilishda yoshga xos o'zgarishlar hisobga olinishi kerak. Keksa bemorlarning dentinining minerallashuvi va mikroqattiqligi yuqori bo'lgani uchun "total etsa" texnikasi samaraliroq. Plomba materiali sifatida ftor saqlovchi kompozit plombalar ustunlikka ega, chunki ular ikkilamchi kariyes profilaktikasini ta'minlaydi. Sementli plombalarga nisbatan kompozit plombalar afzalroq, chunki ular bardoshli va estetik jihatdan yaxshiroq. Svet bilan qotadigan kompozit materiallar yuqori samaradorlikka ega.

Kariyesning oldini olish va tish emalini mustahkamlash uchun og'iz suyuqligining yopishqoqligini pasaytirish uchun dorivor o'simlik preparatlari (masalan, devesil o't

damlamasi) tavsiya etiladi. Og'iz gigiyenasini ta'minlash, tish emalini "Gluftored" preparati bilan chuqur ftorlash ham samarali hisoblanadi.

Yoshi kattalar uchun professional va davolash-profilaktik vositalar ftorapatitlarning tish to'qimalari demeneralizatsiyasini sekinlashtirish xususiyati tufayli foydalidir. Fitopreparatlar doimiy qo'llanganda mineral tarkibni normallashtirish va so'lak bezlari funksiyasini rag'batlantirishga yordam beradi. Fitopreparat bilan davolashdan so'ng og'iz suyuqligining vodorod ko'rsatkichi yaxshilanishi aniqlangan.

Endodontik davolashga cheklovlar va og'iz gigiyenasi muammolari somatik kasalliklarning keng tarqalganligi endodontik davolashga ko'rsatmalarni sezilarli darajada kamaytiradi. Anketalar yordamida stomatolog davolash jarayonini optimallashtirishi, vaqtni tejashi va xavf omillarini to'liq baholashi mumkin.

Tish yo'qotishining hayot sifati va sog'liqqa ta'siri. Tish yo'qotilishi keksalarda hayot sifatini yomonlashtiradi, ovqatlanish va ovqat hazm qilish buzilishlariga olib keladi. Davolanmagan og'iz bo'shlig'i, yomon gigiyena, kariyes va parodontit tizimli kasalliklarni yanada og'irlashtiruvchi omillardir.

Shuning uchun stomatologning asosiy vazifasi chaynash funksiyasini tiklash, bemorga hayotdan zavq olish va yaxshi kayfiyat qaytarishdir.

Zamonaviy texnologiyalar implantatsiyani qo'llash imkonini beradi, bu esa tish yo'qotishining eng samarali yechimlaridan biri hisoblanadi.

Keksalar uchun stomatologik yordamni tashkil etish va takomillashtirish tadqiqotlarga ko'ra, 11,8% dan 84,9% gacha bo'lgan keksa bemorlarning jag' suyaklari tuzilishi implantatsiya uchun yetarli parametrlarga ega. Shu sababli, implantatlarga asoslangan imtiyozli olinadigan protezlash dasturlarini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish zarur.

Keksalar uchun stomatologik muolajalarni baholash va gigiyena darajasi. Ushbu ijtimoiy himoyaga muhtoj guruh uchun stomatologik davolash samaradorligini baholashda hayot sifatini hisobga olish tavsiya etiladi. Keksalar bemorlarning og'iz bo'shlig'i gigiyenasi bo'yicha bilim darajasi pastligi sababli, ularni o'qitish va sanitariya-ma'rifiy ishlarni olib borish muhim ahamiyat kasb etadi.

Ushbu bemorlar maxsus yondashuvni talab qiladi, shu sababli stomatologik xizmat ko'rsatish tizimini takomillashtirish bo'yicha yangi tashkiliy yondashuvlarni ishlab chiqish muhimdir. Keksalar uchun stomatologik yordamni takomillashtirish bo'yicha tashkiliy tadbirlar. Kompleks tahlil natijasida quyidagi samarali tadbirlar belgilanadi:

Gerontostomatologiya markazlarini tashkil etish, maxsus tayyorgarlikka ega stomatologlarni jalb qilish. Dispanserizatsiya va profilaktik-gigiyenik tadbirlarni yo'lga qo'yish, terapevt-stomatolog kuzatuv ostida amalga oshiriladi.

Keksalar uchun ko'p yo'nalishli davolash va og'iz bo'shlig'ini sanitariya qilish, stomatologik va umumiy somatik patologiyalarni korreksiya qilish bilan birga stomatologik salomatlik quyidagi omillar uchun muhim mezon hisoblanadi:

Jismoniy, psixologik va ijtimoiy farovonlikni ta'minlash, bemorlarga ovqatlanish, muloqot qilish va ijtimoiy faoliyat bilan shug'ullanish imkoniyatini berish, shaxsga o'zining ijtimoiy rolini davom ettirishga imkon yaratish kabi.

Shu bois, ikkinchi va uchinchi darajali profilaktika tadbirlarini joriy etish hamda reabilitatsiya dasturlarini amalga oshirish keksa bemorlarning hayot sifatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Zamonaviy texnologiyalar rivojlanishi sababli, gerontostomatologiya bo'yicha yangi o'quv dasturlarini ishlab chiqish va amaliyotga joriy etish dolzarb masala hisoblanadi.

Xulosa. Bularning barchasi keksalar uchun stomatologik yordam sifatini oshirish va hayot sifatini yaxshilashga xizmat qiladi. Keksalar uchun stomatologik sog'liqni yaxshilash bo'yicha hududiy dasturlarni ishlab chiqish va joriy etish zarur. Ushbu jihatlar keksa bemorlar uchun stomatologik davolashning optimallashtirilgan yondashuvini ishlab chiqish va maxsus tadqiqotlar o'tkazishning dolzarbligini tasdiqlaydi.

Shunday qilib, keksa va qariyalar yoshida stomatologik kasalliklar rivojlanishining patogenezi organizmdagi tizimli jarayonlar bilan bog'liq bo'lib, ular polimorbidlik bilan xarakterlanadi. Shu bilan birga, og'iz bo'shlig'i to'qimalarining yoshga bog'liq degeneratsiyasi, shilliq qavatning tiklanish va kompensator qobiliyatining pasayishi, og'iz gigiyenasining sustligi va noto'g'ri davolash ham muhim omillar hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Borovskiy Ye.V. Terapevtik stomatologiya. — M.: Meditsina, 1988. — 559 bet.
2. Bajanov N.N. Stomatologiya — O TM uchun qo'llanma — Moskva: GEOTAR-M ED, 2002. -316 bet - 7,63Mb.
3. Bazikyan E.A. va hammual. Propedevtik stomatologiya: qo'llanma — M.: GEOTAR-Media, 2010. - 768 bet.: il.
4. Barer G.M., Zoryan Ye.V., Agapov VS., Afanasev V.V. va hammual. Stomatologiyada ratsional farmakoterapiya: Praktik shifokorlar uchun qo'llanma; — M.: Litterra, 2006. — 568 bet.
5. Borovskiy Ye. V. Terapevtik stomatologiya. Tibbiyot OTM talabalari uchun o'quv qo'Uanma. — M.: «Tibbiyot ma'lumotlar agentligi». 2004. —840 bet. — 11,2 Mb.
6. Borovskiy Ye.V. Stomatologiya. Amaliy mashg' ulotlar uchun o 'quv qo'llanma. — M.: Tibbiyot, 1987 — 528 bet.
7. Borovskiy Ye.V., Ivanov VS., Maksimovskiy Yu.M., Maksimovskaya L.N.

- Terapevtik stomatologiya, — Moskva: Tibbiyot, 2002. — 736 bet, 11,4 Mb.
8. Gorbunova I.L. Odam tishining klinik anatomiyasi. O 'quv qo'llanma. — M.: Tibbiyot kitobi, 2006. - 136 bet. - 2,50 Mb.
 9. Kamilov X.P., Mamedova F.M. «Davolash stomatologiyadan» retseptura spravochnigi, 1995.
 10. Kuzmina E.M. Stomatologik kasalliklar profilaktikasi. O 'quv qo'llanma. Tonga-Print, 2001. — 216 bet. 14. Kuryakina N.V M. Bolalar yoshidagi terapevtik stomatologiya.: Tibbiyot kitobi, N. Novgorod: Nashr N G M A, 2001. — 744 bet.
 11. Rizayev J.A. Stomatologiyada qo'llanuvchi dori vositalari. Toshkent. — «Voris nashriyot», 2012.
 12. Safarov T.X., Raxmonov X.Sh., Safarov M.T. Tish to'qimalarining nokaries kasalliklari, — Toshkent: 2011.
 13. Mixolchenko V.F. Tish kariesi va uning asoratlari tashxisi va qiyosiy tashxisi. O 'quv qo'llanma. - M.: - M:AOR «N PP «Djangan». - 2006. - 104 b.
 14. Muravyannikova J.G. Stomatologik fizioterapiya asoslari. Seriya «Tibbiyot siz uchun». Rostov n/D: «Feniks», 2002. — 320 b.
 15. Nikolayev A.I., Sepov L.M. Amaliyot terapevtik stomatologiya — Moskva, «Med press-inform», 2004. —548 bet.
 16. Skorikova L.A., Volkov V.A., Bajenova N.P., Lapina N.V., Yerichev f.V. Stomatologik kasalliklar propedevtikasi / Rostov-na-Donu, «Feniks», 2002. — 640 bet. - 9,48 Mb.
 17. Skorikova L.A., Volkov V.A., Bajenova N.P., Lapina N.V., Yerichev I.V. Stomatologiya bo'yicha qo'llanma. Lutskeya I.K 2-qayta ishlangan va to'ldirilgan nashri. Rostov n/D: «Feniks», 2002. — 544 bet. 24. Trezubov V.N. va hammuallif. Stomatologik kabinet: qurilmalar, ashyolar, instrumentlan tibbiyot oliy o'quv yurtlari uchun o'quv qo'llanma / 2-qayta ishlangan va to'ldirilgan nashr.— SPb.: SpetsLit, 2006. — 144 b. —9,14Mb.
 18. <http://www.stomatologu.ru>
 19. <http://www.zub.ru>
 20. <http://www.edentworld.ru>
 21. <http://www.medlibrary.ru>
 22. <http://www.medline.ru>
 23. <http://www.stom.ru>